



TANTÁRGYI ADATLAP
FILOZÓFIA ÉS MŰVÉSZET
BMEGT41XTBA

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

Tantárgy neve

FILOZÓFIA ÉS MŰVÉSZET

Azonosító

BMEGT41XTBA

A tantárgy jellege

kontaktórás tanegység

Kurzustípusok és óraszámok

<i>Típus</i>	<i>óraszám</i>
Előadás	2
Gyakorlat	0
Laboratórium	0

Tanulmányi

teljesítményértékelés

(minőségértékelés)

típusa

félévközi

érdemjegy

Kreditszám

3

Tantárgyfelelős

<i>Neve</i>	<i>Beosztása</i>	<i>Email címe</i>
-------------	------------------	-------------------

Karakas Alexandra	egyetemi adjunktus	karakas.alexandra@gtk.bme.hu
-------------------	--------------------	------------------------------

Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Filozófia és Tudománytörténet Tanszék

A tantárgy weblapja

<https://edu.gtk.bme.hu>

A tantárgy oktatásának nyelve

magyar - HU; angol - ENG

A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Közvetlen előkövetelmények

Erős Nincs

Gyenge Nincs

Párhuzamos Nincs

Kizáró feltételek Nincs

A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Kari Tanácsa (2025.07.10.) az 580501/3/2025 iktatószámom hozott határozatával, amely érvényes 2025.07.10.-től.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

Célkitűzések

A propedeutikai jellegű előadássorozat az épített környezet és a kultúra kapcsolatát kölcsönhatásukban vizsgálja. Olyan fogalmakat és problémákat tárgyal – kultúra, nagyváros, tér, térhasználat, nyilvánosság, közterek, modern intézmények, iskola, otthon, lakás –, amelyek alapvetőek mind az épített környezet megértése, mint pedig a kulturális önértelmezés szempontjából.

Tanulmányi eredmények

Tudás

1. Ismeri a társadalomtudomány módszertani alapjait.
2. Ismeri a tudomány, az oktatás, a társadalom és média összefüggéseit, e kapcsolat különböző szintű megnyilvánulásait és ezek következményeit.
3. Ismeretei kiterjednek a szakterület tágabb rendszerben való elhelyezésére, a rokon szakterületekhez való kapcsolatok meg- és felismerésére, a tágabb rendszer adta lehetőségek és a hatásrendszerre vonatkozó kontextusok használatára.
4. Megfelelő és elegendő ismeretanyaggal rendelkezik ahhoz, hogy eligazodjon a társadalmi döntéshozatal különböző mechanizmusában

Képesség

1. Szakmai szóhasználata során magabiztosan használja a szakma szókincsét, a szakma szaktudományos alapfogalmait, és a rájuk épülő speciális szakszókészlet elemeit.
2. Rendelkezik az új látásmód képességével, képes a tudományt és annak környezetét interdiszciplináris szemlélettel megközelíteni.
3. Szakmai feladatainak megoldásában képes önálló elemzésre, értékelésre, és következtetések és magyarázatok szintetizálására.
4. Képes az információk kritikus elemzéséhez és feldolgozásához kellően megalapozott technikák széles skálájának alkalmazására.
5. Képes az élethosszig tartó tanulás folyamatában való részvételre.
6. Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális szakmai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret.
7. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.

Attitűd

1. Elfogadja és következetesen vállalja a társadalomtudományi gondolkodás sokszínűségét, és hitelesen képviseli szűkebb és tágabb környezetében ennek szemléleti alapjait.
2. Nyitott a kritikus önértékelésre, a szakmai továbbképzés különböző formáira, az értelmiségi világlátás önfejlesztő módszereire és törekszik önmaga fejlesztésére e területeken.
3. Problémacentrikus látásmóddal, problémamegoldó gondolkodással rendelkezik.

Önállóság és felelősség

1. Saját szakmai közegében olyan történetileg és politikailag koherens egyéni álláspontot alakít ki, amely segíti önmaga és környezete fejlődését, tudatosodását.
2. Önálló, konstruktív és asszertív az intézményen belüli és kívüli együttműködési formákban.
3. Önállóan végzi munkáját tevékenysége kritikus értékelése és folyamatos korrekciója mellett.
4. Felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.
5. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.

Oktatásmódszertan

Kommunikáció írásban és szóban.

Tanulástámogató anyagok

- Batár Attila, 2005, Láthatatlan építészet. Budapest: Ab Ovo
- Gehl, J., 2014. Élhető városok. Budapest: Terc.
- Hall, Edward T., Rejtett dimenziók. Budapest: Gondolat
- Kerékgyártó Béla (szerk.), 2004, A mérhető és a mérhetetlen. Építészeti írások a 20. századból. Budapest: Typotex
- Lynch, K., 1960. The Image of the City. Cambridge MA: MIT Press.
- Massey, Doreen – Allen, John – Pile, Steve, 1999, City Worlds. London: Routledge
- Mumford, L., 1985. A város a történelemben. Budapest: Gondolat
- A tárgyhoz kapcsolódó jegyzet és a bemutatott slide-ok.

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Általános szabályok

A 2.2. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése.

Teljesítményértékelési módszerek

1. Félévközi részteljesítmény értékelés: a tantárgy és tudás, képesség típusú kompetenciaelemeinek komplex, írásos értékelési módja zárthelyi dolgozat formájában (30 pont). 2. Félévközi házi feladat: egy választott városi jelenség, helyszín rövid elemző bemutatása és illusztrálása (60 pont). 3. Félév végi teljesítmény értékelés: a félév anyagából (60 pont).

Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- Félévközi részteljesítmény értékelés : 20
- Félévközi házi feladat : 40
- Félév végi teljesítmény értékelés: 40
- összesen: 100

Vizsgaelemek részaránya a minősítésben

Az aláírás megszerzésének feltétele, az aláírás érvényessége

Érdemjegy-megállapítás

Jeles	90
Jeles	86–90
Jó	74–85
Közepes	62–73
Elégséges	50–61
Elégtelen	49

Javítás és pótlás

A minimum alatt teljesítők és az igazolt hiányzók számára javítási lehetőség külön időpontban (a pótlási héten) a tanszéken a félévközi és a félév végi teljesítmény értékelésekből.

A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

részvétel a kontakt tanórákon	28
félévközi készülés a gyakorlatokra	0
felkészülés a teljesítményértékelésekre	40
házi feladat elkészítése	22
kijelölt írásos tananyag önálló elsajátítása	0
vizsgafelkészülés	0
összesen	90

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Kari Hallgatói Képviselőtestület véleményezése után jóváhagyta dr. Lógó Emma oktatási dékánhelyettes 2025.07.07-én. Érvényes 2025.07.07-től.

III. RÉSZLETES TANTÁRGYTEMATIKA

TEMATIKAI EGYSÉGEK ÉS TOVÁBBI RÉSZLETEK

A félévben sorra vett témák

Civilizáció, kultúra, épített környezet. A hajléktól a városig. A modern nagyváros mint életünk kerete. A város és a városi kultúra megközelítésmódjai Észlelés, tájékozódás, emlékezés, identitás Tér fogalma és megközelítésmódja. Tér, terület, táj, hely. Városi tér használata. Területi viselkedés, tájékozódás, olvashatóság Városi tér, személyiség, identitás: szövegfeldolgozás A nyilvánosság intézményei és épülettípusai. Stílus és kifejezés A tanulás és tudás intézményei. Iskolatípusok és épületek A tanulás és tudás intézményei: a könyvtár és a múzeum. Változó feladatok, építészeti példák Ház, otthon, lakás A modern nagyváros lakástípusai és életformái Építészet és etika: az építészet lehetőségei és az építész felelőssége Introduction, weekly topics. Culture and architecture, Vitruvius, the education of an architect, on the beginning of culture, architecture and the three essential requirements of architecture. From shelter to city: the modern city as the environment of our life, the sociological, urbanistic and architectural definition of a city (Louis Wirth, Spiro Kostof, Baraka) Contemporary trends of city development. Globalization, global cities and megalopolis, environmental problems and new technologies. (Mobility) The experience of urban environment (Attila Batár), Mental Maps (Kevin Lynch), city and memory. Humans, space and environment (Edward T. Hall), urban behaviour, the individuals and the mass, conformity and freedom (Stanley Milgram). Behaviour on public transport Public places: characteristics, geometry and use (Jan Gehl). Case study: Moricz Zsigmond Körtér. Institutions of a modern city and their buildings. The concept of consumption: Móricz and Allee School: space for learning and knowledge Private space: home and homelessness. Homes in the modern and contemporary city. Case study: Magház, Budapest. Summary of the major points, preparation for the test, presentations of term projects. End-term test.

További oktatók

Végh László óraadó vegh.laszlo@filozofia.bme.hu

A tantárgykövetelmények jóváhagyása és érvényessége

A Tantárgyi adatlap I. és II. részén túli III. részét az érintett szak(ok) szakfelelőse(i)vel való egyeztetés alapján az 1.8. pontban megjelölt Filozófia és Tudománytörténet Tanszék vezetője hagyja jóvá.